

den ensfoldige Tro paa vor egen Sags Retfærdighed er meget stærk, thi hvad er vor egen Sags Retfærdighed. Det ligger gjemt i vor Lillid — ikke til denne eller hin Korporation, ikke til Formue eller Hartorn eller nogensomhelst ydre Betingelse, men gjemt i vor Lillid til Folkemaalens Seir. Det er det, der er Nøglen til vor Frimodighed, at vi tro at burde hævde, at Nar for Nar stiger den Kraft i Folket, som vil ikke blot bevare, men føre Friheden fremad til Seir, og at den bør, at den skal benyttes for end yderligere at udvikles paa den funde og rette Maade, og at Intet vil være farligere, end hvis man gav efter og løvede den Energi, som saaledes kunde være frem af de yngre Slægter. Det kan hændes, at der dog gjen-nem en saadan Valgabegjælse — jeg siger, at det kan hændes — kan komme en saa frisk folkelig Strømning frem, at den fylder adskilligt af Lang og Mudder til Side, saaledes at der dyber ud og breder Vej for Statslibets rolige Fremadskriden. Men ganske vist, jeg skal indrømme de Herrer, at det Modfatte er muligt, det Modfatte, at det Aler-tal f. Ex. der gik ud her fra Salen, kom tilbage som Mindretal, men det kom da tilbage som Min-dretal i Anerkendelse af sine egne Principer, og Folket har nemlig dømt, vi finde os deri. Hvad er bedst: et stort Vaaben, som man ikke tør bruge, eller et mindre Vaaben, man tør bruge med Bevidsthed og Kraft? Det Samme er Tilfældet med et Aler-tal, som ikke tør bruge det Vaaben, som Folket saa aabenlyst har givet det, mod et Mindretal, der bevidst og kraftigt tør bruge sit, thi hvad er egentlig vor Stilling? Vi bleve baarne ind her den 20de September f. A. — jeg vil ikke skurre Folks Øren med at sige af Vegeitring, men i alt Fald — af Lillid fra det danske Folks Side. Jeg tror neppe, at nogeninde et Valgprogram har staaet klarere for det danske Folk, end Tilfældet var den 20de September f. A. Vi have roligt søgt at faae Programmet gjenneført Skridt for Skridt; men det er blevet saa aabenlyst for En-hver, der vil se, og der er Mange her i Landet, der ville se, at vi ere uskyldige, naar vi ikke kunne fastholde, hvad vi have lovet, vel at mærke, dersom vi fortsætte rolig og usforædede med Benyt-telsen af de Midler, som Grundloven har lagt i vor Haand. Gjøre vi ikke det, ja, da ere vi un-dskyldte, der voxe Forjægtet derpaa, men iøvrigt faaer Folket selv at overveie Stillingen. Jeg nævnte altsaa et Par Modgrunde mod Antagelsen af mit Forslag, men der gives da ogsaa Grunde for Antagelsen. For det Første, hvad vil Folket sige til os, hvis vi ikke forjægte at klargjøre Stil-lingen paa den Maade? Jeg tror, at man med Rette vilde bebreide os Usikkerhed i vor Optraeden, Mangel paa Energi og Kraft og paa den Tro paa vore Grundsetningers Rigtighed, som vi dog aaben-bart have og have i Lillid til selve dem, der have valgt os. Det er imidlertid ikke blot det danske Folk — og det glæder mig at kunne gjøre op-

mærksom derpaa, fordi jeg veed, at vi jo Alle ere Skandinaver — der agter paa, om der fremdeles her i Landet er et Parti, som hævder det Pro-gram, paa hvilket en Del af os er valgt. Nei, den Kamp, der her udvikles, paaagtes ogsaa i de andre nordiske Lande. Fremstridspartierne i de andre nordiske Lande ere i Hovedtrækkene under samme Forhold som vi, og give vi tabt under Strømmen, da svækkes det ogsaa deres Kraft, og den Dag fjerner sig, da Folkene i Nordens Lande skulle føre til Seir Folkenes egen Sag. Det Væsentligste er endelig, at vi ved at give tabt befæste og give Ret til Fortsættelse af det gamle Regjeringsystem. Altså vil en Tid mellem Slagene — jeg mener mellem Rigsdagssam-lingerne — spildes ved at lave Love, som vi ikke kunne bruge; altså ville vi have den samme Styrelsesaand, og vi ville, naar vi komme sam-men igjen, vrættes paa en lignende Maade, som vi ere trættede nu. Langvarige Samlinger, som kun stude og slappe til alle Sider, ere selvføl-gelig en Følge af et saadant System. Mødte man os med Love, som vi kunde tage imod, og som disse Love fra Mand som vi have Lillid til, saa ville Forhandlingerne gaa lige saa let, som de nu gaa trøffet og langsomt, og det vilde kunne være til Gavn for et opvakt politisk Liv og drage endnu bedre Kræfter ind til Tjeneste og derved i mange Henseender befordre Frihedens Udvikling. Det er utvivlsomt, at en Fortsættelse af den nu-værende Tilstand i høt Grad vil skærpe Misfor-noielsen og forøge Uroen hos Befolkningen, og jeg tror, at denne Uro og Misfornoielse kan an-tage en Karakter, som paa ingen Maade vilde være heldig, fra hvilken Side man end ser det. Jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, men kun sige et lille advarende Ord. Naar ærede Mod-standere ligesom søgte at benytte som Mittel, at drage Statens Ophjædede Chef, der skal staa op-høiet over og ubørt af alle Partier, ned i Par-tiskampen eller at give det Stin deraf, saa gjøre de ikke, som de tro, deres egen Sag nogen Gavn derved — thi der er Mange, selv paa deres egen Side, som harnes derover — men de gjøre Stude i en meget væsentlig Forstand. De stude det rette Lillidsforhold mellem hele Folket, hvor-ledes dette end er delt i Henseende til indre Par-tispørgsmaal, og Statens Overhoved, og dette Forhold skulde man ikke sætte paa Prøve ved at lade som om eller give det Stin af, som om der var et andet Forhold mellem Statens Overhoved og en vis Del af Folket end mellem ham og en anden Del af Folket. Disse Bemærkninger an-gaa ikke en vis urolig Del af Samfundet, som man stundom hentyder til, nei, de kunne ogsaa vedrøre rolige, besindig tænkende, friske, bo-jiddende Mænd i Landet, for hvem Overveelser over saadanne Spørgsmaal ikke ere fremmede. Jeg tænker paa ingen Maade paa, at der deraf om kortere eller længere Tid skulde affødes Uov-